

AFET SONRASINDA YAPILMASI GEREKENLER

Afet sırasında ve sonrasında hızlı müdahale edebilmek ve insan hayatını kurtarmak son derece önemlidir. Olayın gerçekleştiği andan itibaren alınan önlemleri hayata geçirebilmek ancak iyi bir planlama ile mümkündür. O yüzden Afet sonrası da uyulması gereken bir düzen vardır. Afet sonrasında;

- Mümkün olan en fazla sayıdaki insan kurtarılmalı ve sağlıklarına kavuşmaları sağlanmalıdır.
- Afetlerin doğurabileceği ek tehlike ve risklerinden insan canı ve malı korunmalıdır.
- Afetten etkilenenlerin yaşamsal gereksinimlerini en kısa zamanda ve en akıcı yöntemlerle karşılanmalı ve hayatın bir an önce normal hale getirilmesini sağlanmalıdır. Yeni bir yaşam çevresi oluşturulmalıdır.
- Afetin doğurabileceği ekonomik ve sosyal kayıpların en düşük düzeyde kalması veya yaraların bir an önce sarılması sağlanmalıdır.
- Deprem, sel, çığ ve heyelan gibi doğal afetlerin meydana gelmesi halinde durumun gerçekçi olarak değerlendirilmesi ve derhal bölgenin güvenliği ile ilgili önlemlerin alınması gerekmektedir.
- Gelen yardım malzemelerin teslim alınması sırasında izlenecek yolun belirlenmesi, yardımda bulunmayı taahhüt eden ülkelere, yeterli ve yetersiz malzemelerin bildirilmesi, gönderilmesi ile bilgi akışının sağlanması gerekmektedir.
- Tıbbi yardım ile psikolojik dayanışma ve yardım merkezleri (24 saat açık) kurulmalıdır.
- Olabilecek salgın hastalıkların önlenmesine yönelik araştırmaların yapılarak aşı, ilaç vb. ihtiyaçların acil olarak belirlenmesi ve tedarik edilmesi gerekmektedir.
- Geçici barınma yerlerine geçilinceye kadar karavan yada prefabrike duş+tuvalet ve çamaşırhaneler ile aş evleri kurulmalıdır.

Deprem Sonrası Yapılması Gerekenler

Kapalı Alanda ise;

- Önce kişi kendi emniyetinden emin olmalıdır.
- Panik olunmamalıdır.
- Sonra çevrede yardım edilecek kimse olup olmadığı kontrol edilmelidir. Yakında olan diğer kişilerde yaralanma tespit edilmesi halinde ilk yardım uygulanmalıdır.
- Sarsıntı durduğunda, etraf kontrol edilerek etraftaki ve kendi emniyete alındıktan sonra bina terk edilmelidir.
- Evde, işyerinde ve okulda jeneratör varsa, bunların otomatik olarak devreye girmesi önlenmelidir.
- Deprem sonrasında bulunulan alan tahliye edilirken, gaz kaçağı yok ise, doğalgaz vanası, sonra elektrik şalteri ve su bağlantıları kapatılmalıdır.
- Gaz kaçağı riskine karşı kibrit ya da çakmak yakılmamalı, elektrikli düğmelerden uzak durulmalıdır.
- Soba ve ısıtıcılar söndürülmelidir.
- Eğer gaz kokusu alınırsa, gaz vanası kapatılmalıdır. Camlar ve kapılar açılarak, hemen bina terk edilmelidir. Elektrik düğmelerine ve şalterine dokunulmamalıdır, elektrik düğmeleri açık ise açık, kapalı ise kapalı kalmalıdır.
- Dökülen tehlikeli maddeler temizlenmelidir.
- Acil durum çantası yanına alınarak, mahalle toplanma noktasına doğru gidilmelidir.
- Radyo ve televizyon gibi iletişim araçlarından yapılacak uyarılar dikkate alınmalıdır.
- Cadde ve sokaklar acil yardım araçları için boş bırakılmalıdır.
- Artçı depremler bitene kadar hasarlı binalara girilmemelidir.
- Artçı depremler hissedildiğinde YAT-KORUN-TUTUN yapılmalıdır.
- Deprem sırasında evde ya da kapalı bir aladaysanız sabitlenmemiş eşyalardan uzak durarak sağlam bir eşyanın yanına çömelip başınızı ve boynunuzu ellerinizle koruma altına alın.
- Merdivenlere ya da çıkışlara doğru koşulmamalıdır.
- Balkona çıkılmamalıdır.

- Balkonlardan ya da pencerelerden aşağıya atlanmamalıdır.
- Kesinlikle asansör kullanılmamalıdır.
- Yaşamsal önemi olan durumlar dışında telefonlar kullanılmamalıdır, hatlar meşgul edilmemelidir.
- Yetkililer izin verdikten sonra, binaya girmeden önce, doğal gaz ve elektrik sistemler uzman kişilere kontrol ettirilmelidir.
- Binada yapısal bir hasar oluştuysa artçı depremler ile daha fazla hasar alabilir ya da çökebilir. Bu nedenler binanın emniyetsiz olması durumunda yetkililerin görüşü olmadan binaya geri girilmemelidir

Açık Alanda ise;

- Çevredeki hasarlara dikkat ederek not edilmelidir.
- Hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak durulmalıdır.
- Önce yakın çevredeki acil yardıma ihtiyaç duyanlara yardım edilmelidir.
- Sonra mahalle toplanma noktasına gidilmelidir.
- Yardım çalışmalarına katılınmalıdır.
- Deniz kenarında ise tsunami tehlikesine karşı sahilden uzaklaşıp mümkün olduğunca yüksek yerlere çıkılmalıdır.
- Duvar tipleri, enerji hatları ve ağaçlardan uzak durulmalıdır.
- Binalardan düşebilecek baca, cam kırıkları ve sıvalara karşı tedbirli olunmalıdır.
- Toprak kayması olabilecek, taş veya kaya düşebilecek yamaç altlarında bulunulmamalıdır. Böyle bir ortamda bulunuluyorsa seri şekilde güvenli bir ortama geçilmelidir.

Yıkıntı Altında iseniz;

- Paniklemeden durum kontrol edilmelidir.
- Hareket kabiliyeti kısıtlı ise çıkış için hayatı riske atacak hareketlere kalkışılmamalıdır. Kurtarma ekipleri en kısa zamanda ulaşmak için çaba gösterecektir.

- Enerjiyi en tasarruflu şekilde kullanmak için hareketler kontrol altında tutulmalıdır.
- El ve ayaklar kullanılabiliriyorsa su, kalorifer, gaz tesisatlarına, zemine vurmak suretiyle varlığı duyurulmaya çalışılmalıdır.
- Ses kullanılabiliriyorsa kurtarma ekiplerinin seslerini duymaya ve onlara seslenmeye çalışılmalıdır. Ancak enerji kontrollü kullanılmalıdır.
- Çakmak/kibrit yakılmaması gerekir.

Sel Sonrasında Yapılması Gerekenler

- Elektrik tesisatı kapatılmalıdır.
- Doğalgaz bağlantısı kapatılmalıdır. Gaz sızıntılarına karşı tedbirli davranılmalıdır.
- Yangın söz konusuysa bina hemen terk edilmelidir.
- Araç kullanmaktan kaçınılmalıdır. Eğer sel sırasında araç içindeyse, ileri doğru gitmeye çalışılmamalıdır. Aracı terk edip yüksek yerlere doğru geçmeye çabalanmalıdır.
- Yüksek ve güvenli yerlere ulaşmaya çalışılmalıdır. Ama bunu yaparken suyun içinden geçmemeye dikkat edilmelidir. Çünkü suyun derinliği tahmin edilemeyebilir. Kanallar, bodrum ve alt geçit benzeri noktaların risk taşıdığını akılda bulundurulmalıdır.
- Sokaklardan uzak durulmalıdır.
- Uzun ağaçların ve elektrik direklerinin altında durmaktan kaçınılmalıdır.
- Eve, yalnızca yetkililer tarafından güvenli olduğu söylendiğinde geri dönülmelidir.
- Karanlıkta mum yerine el feneri kullanılmalıdır.
- Bir yetkili tarafından kontrol edilene kadar elektrik hatlarından uzak durulmalıdır.
- Sel sularıyla temas etmekten kaçınılmalıdır. Çünkü çeşitli bulaşıcı organizmaların genellikle taşkın suyunda gelişerek, insan sağlığını tehdit etmektedir.
- Taşkınla gelen çamur, lağım suyu ve kimyasal maddeler içerebilir. Sel suyuna temas etmiş olan her şey temizlenmelidir ve dezenfekte edilmelidir.

Çığ Sonrasında Yapılması Gerekenler

- Çığın büyüklüğü ve hızı dikkate alınarak güvenli bir bölgeye ulaşılmalıdır.
- Çığdan kaçmak imkansız ise yerden destek alarak yüzme hareketleriyle yüzeyde kalmaya çalışılmalıdır.
- Baş kısmı karın altında kalma tehlikesine karşı ağzı sıkıca kapatıp ve nefesi tutmaya çalışılmalıdır.
- Kar akışına kapıldığında bacaklar ve kollar vücuda birleştirilerek oturma pozisyonu almaya gayret edilmelidir.
- Araç içinde ise motoru durdurulup ışıkları söndürülmelidir.

Heyelan Sonrasında Yapılması Gerekenler

- Heyelandan kaçabilmeye imkan yoksa ve kapalı alansa sağlam eşyaların arkasına sığınarak çöelmeli, eller ile baş ve boyun korunmalıdır.
- Açık alandaysa, çamur ve heyelan akıntısından uzak durup yüksek yerlere kaçmaya çalışılmalıdır.